

1403**USTAWA**

z dnia 27 lipca 2001 r.

o służbie zagranicznej.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa organizację i funkcjonowanie służby zagranicznej, a także szczególne prawa i obowiązki osób wchodzących w jej skład.

Art. 2. 1. W skład służby zagranicznej wchodzi:

- 1) członkowie korpusu służby cywilnej zatrudnieni w ministerstwie obsługującym ministra właściwego do spraw zagranicznych,
- 2) niebędące członkami korpusu służby cywilnej osoby zatrudnione w służbie zagranicznej, z zastrzeżeniem ust. 2,
- 3) pełnomocni przedstawiciele Rzeczypospolitej Polskiej w innym państwie lub przy organizacji międzynarodowej.

2. Nie wchodzi w skład służby zagranicznej:

- 1) osoby zatrudnione w placówce zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umowy o pracę zawartej zgodnie z prawem państwa przyjmującego,

- 2) osoby zatrudnione w placówce zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umowy o pracę zawartej na czas określony — wykonywania funkcji na placówce przez członka rodziny — chyba że są one członkami korpusu służby cywilnej,
- 3) konsul honorowy, o którym mowa w ustawie określonej w art. 4 pkt 3.

Art. 3. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do osób wchodzących w skład służby zagranicznej, zwanych dalej „członkami służby zagranicznej”, z wyłączeniem żołnierzy pełniących służbę w placówkach zagranicznych, stosuje się przepisy ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 1999 r. Nr 49, poz. 483, Nr 70, poz. 778 i Nr 110, poz. 1255 oraz z 2001 r. Nr 102, poz. 1116 i Nr 111, poz. 1194).

Art. 4. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) ambasadorze — oznacza to, mianowanego w trybie określonym w Konstytucji, pełnomocnego przedstawiciela Rzeczypospolitej Polskiej w innym państwie lub przy organizacji międzynarodowej,
- 2) placówce zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej, zwanej dalej „placówką zagraniczną” — oznacza to przedstawicielstwo dyplomatyczne, stałe przedsta-

wicielstwo przy organizacji międzynarodowej, urząd konsularny, instytut polski lub inną placówkę podległą ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych, mającą siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej,

- 3) konsulu — oznacza to osobę wyznaczoną do wykonywania funkcji konsularnych określonych w ustawie z dnia 13 lutego 1984 r. o funkcjach konsulów Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 9, poz. 34, z 1997 r. Nr 114, poz. 739, z 1998 r. Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 42, poz. 475),
- 4) służbie cywilnej — oznacza to służbę cywilną, w rozumieniu ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 1999 r. Nr 49, poz. 483, Nr 70, poz. 778 i Nr 110, poz. 1255 oraz z 2001 r. Nr 102, poz. 1116 i Nr 111, poz. 1194),
- 5) państwie przyjmującym — oznacza to państwo przyjmujące w rozumieniu Konwencji wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych, sporządzonej w Wiedniu dnia 18 kwietnia 1961 r. (Dz. U. z 1965 r. Nr 37, poz. 232),
- 6) członkach rodziny — oznacza to współmałżonka, dzieci własne, przysposobione oraz inne dzieci wzięte na utrzymanie i wychowanie w ramach rodzin zastępczych, w wieku do lat 18 bądź będące w wieku określonym odrębnymi przepisami dotyczącymi zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych, a także osoby niepełnosprawne wymagające stałej opieki członka służby zagranicznej.

Rozdział 2

Organizacja i funkcjonowanie służby zagranicznej

Art. 5. 1. Służbą zagraniczną kieruje minister właściwy do spraw zagranicznych.

2. Służba zagraniczna działa w ministerstwie obsługującym ministra właściwego do spraw zagranicznych i w placówkach zagranicznych.

Art. 6. 1. W służbie zagranicznej tworzy się stanowisko dyrektora generalnego służby zagranicznej.

2. Dyrektor generalny służby zagranicznej jest dyrektorem generalnym urzędu w rozumieniu przepisów o służbie cywilnej, wykonującym także zadania określone w ustawie.

3. Dyrektorem generalnym służby zagranicznej może zostać osoba posiadająca stopień dyplomatyczny, o którym mowa w art. 8.

Art. 7. 1. Zadania służby zagranicznej wykonują:

- 1) personel dyplomatyczno-konsularny, który stanowi, z zastrzeżeniem ust. 2, członkowie służby zagranicznej posiadający stopień dyplomatyczny,
- 2) personel pomocniczy,
- 3) personel obsługi.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dyrektor generalny służby zagranicznej może powierzyć obowiązki członka personelu dyplomatyczno-konsularnego na czas określony osobie, która spełnia wymagania określone w art. 12 ust. 1 pkt 2—5, oddelegowanej lub wyznaczonej, za zgodą dyrektora generalnego służby zagranicznej, w trybie określonym w odrębnych przepisach, do służby zagranicznej — zatrudniając ją na podstawie umowy o pracę i nadając jej odpowiedni stopień dyplomatyczny.

Art. 8. 1. Ustanawia się, z zastrzeżeniem art. 10 ust. 2, następujące stopnie dyplomatyczne w służbie zagranicznej:

- 1) ambasador tytularny,
- 2) radca - minister,
- 3) I radca,
- 4) radca,
- 5) I sekretarz,
- 6) II sekretarz,
- 7) III sekretarz,
- 8) attaché.

2. Najniższym stopniem dyplomatycznym jest stopień attaché.

Art. 9. 1. Stopnie dyplomatyczne są jednocześnie stanowiskami pracy, a w placówkach zagranicznych funkcjami, na których członek personelu dyplomatyczno-konsularnego wykonuje czynności służbowe.

2. Zatrudnienie członka personelu dyplomatyczno-konsularnego na stanowisku kierowniczym w służbie zagranicznej, o którym mowa w art. 27 ust. 2 pkt 1, nie powoduje zmiany posiadanego stopnia dyplomatycznego.

Art. 10. 1. Stosunek służbowy oraz wynikające z niego prawa i obowiązki żołnierzy pełniących służbę w placówkach zagranicznych określają odrębne przepisy.

2. Osobom wyznaczonym do wykonywania zadań Ministra Obrony Narodowej w placówce zagranicznej nadaje się stopień dyplomatyczny:

- 1) attaché obrony (wojskowego, morskiego, lotniczego) albo
- 2) zastępcy attaché obrony (wojskowego, morskiego, lotniczego).

3. Minister właściwy do spraw zagranicznych i Minister Obrony Narodowej określają, w drodze zarządzenia, szczególne zasady wykonywania obowiązków służbowych przez osoby, o których mowa w ust. 1, a także organizację i funkcjonowanie w placówkach zagranicznych ataszatów obrony, z uwzględnieniem przepisów o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.

Art. 11. 1. Stopnie dyplomatyczne, z zastrzeżeniem ust. 2, nadaje dyrektor generalny służby zagranicznej.

2. Stopień ambasadora tytularnego, na wniosek dyrektora generalnego służby zagranicznej, nadaje minister właściwy do spraw zagranicznych.

Art. 12. 1. Stopień dyplomatyczny można, z zastrzeżeniem ust. 2, art. 7 ust. 2 oraz art. 18 ust. 1, nadać członkowi służby zagranicznej, który:

- 1) odbył, z zastrzeżeniem art. 40 ust. 2, aplikację dyplomatyczno-konsularną, o której mowa w art. 38, albo jest urzędnikiem służby cywilnej lub ukończył Krajową Szkołę Administracji Publicznej,
- 2) złożył egzamin dyplomatyczno-konsularny,
- 3) zna co najmniej dwa języki obce,
- 4) posiada tytuł magistra lub równorzędny,
- 5) wykazuje się odpowiednim stanem zdrowia psychicznego i fizycznego.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach członkowi służby zagranicznej niespełniającemu wymagań określonych w ust. 1 pkt 1—4, w związku z wykonywaniem zadań w placówce zagranicznej, można nadać stopień dyplomatyczny na czas niezbędny do wykonywania tych zadań.

3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) rodzaje badań lekarskich, jakim podlega członek służby zagranicznej ubiegający się o stopień dyplomatyczny,
- 2) rodzaje dokumentów potwierdzających spełnienie warunków, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 5

— mając na względzie charakter zadań wykonywanych przez członków personelu dyplomatyczno-konsularnego.

Art. 13. 1. Nadanie kolejnego, wyższego stopnia dyplomatycznego członkowi personelu dyplomatyczno-konsularnego następuje stosownie do przebiegu służby, posiadanych kwalifikacji zawodowych i oceny służbowej:

- 1) na wniosek lub po zasięgnięciu opinii kierującego placówką zagraniczną — w stosunku do członka personelu dyplomatyczno-konsularnego wykonującego zadania w placówce zagranicznej,
- 2) na wniosek bezpośredniego przełożonego po uzyskaniu pozytywnej oceny służbowej — w stosunku do członków personelu dyplomatyczno-konsularnego, innych niż wymienieni w pkt 1.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach członkowi personelu dyplomatyczno-konsularnego, który otrzymał pozytywną ocenę służbową, można nadać wyższy stopień dyplomatyczny na czas określony, nie dłuższy niż rok, z pominięciem kolejności nada-

wanych stopni i z zawieszeniem na ten czas dotychczasowego stopnia.

Art. 14. 1. Członek personelu dyplomatyczno-konsularnego, przy otrzymaniu po raz pierwszy stopnia dyplomatycznego, składa ślubowanie następującej treści:

„Przyrzekam i zobowiązuję się godnie reprezentować Rzeczpospolitą Polską, dbać o jej interesy i dobre imię, rzetelnie i sumiennie wykonywać powierzone mi obowiązki.”

2. Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw zagranicznych i po zasięgnięciu opinii Szefa Służby Cywilnej, określi, w drodze zarządzenia, tryb, formę i ceremoniał nadania stopnia dyplomatycznego oraz składania ślubowania, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając historyczne tradycje i zwyczaje dyplomatyczne.

Art. 15. 1. Przedstawicielstwem dyplomatycznym w innym państwie lub stałym przedstawicielstwem przy organizacji międzynarodowej kieruje ambasador, a do czasu objęcia placówki zagranicznej przez ambasadora — kierownik przedstawicielstwa, którego wyznacza, spośród członków personelu dyplomatyczno-konsularnego, i odwołuje minister właściwy do spraw zagranicznych.

2. Placówką zagraniczną, inną niż wymieniona w ust. 1, kieruje kierownik placówki zagranicznej, którego wyznacza, spośród personelu dyplomatyczno-konsularnego, i odwołuje minister właściwy do spraw zagranicznych na wniosek dyrektora generalnego służby zagranicznej.

Art. 16. Kierujący placówką zagraniczną:

- 1) jest przełożonym wszystkich członków służby zagranicznej w kierowanej przez niego placówce zagranicznej oraz osób, o których mowa w art. 2 ust. 2,
- 2) odpowiada przed dyrektorem generalnym służby zagranicznej za prawidłowe gospodarowanie mieniem, przestrzeganie dyscypliny finansów publicznych, przestrzeganie przepisów, w szczególności przepisów prawa pracy oraz przepisów dotyczących tajemnic ustawowo chronionych.

Art. 17. 1. Ambasadora mianuje i odwołuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek ministra właściwego do spraw zagranicznych, zaakceptowany przez Prezesa Rady Ministrów.

2. Ambasador, z zastrzeżeniem art. 16 pkt 2, podlega służbowo ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych.

3. Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw zagranicznych, określi, w drodze zarządzenia, formę i tryb wydawania poleceń ambasadorowi, kierując się zadaniami służby zagranicznej i potrzebami polityki państwa.

Art. 18. 1. Dyrektor generalny nawiązuje z ambasadorem, który przed mianowaniem nie był członkiem służby zagranicznej, stosunek pracy na podstawie powołania, na czas pełnienia funkcji ambasadora, nadając mu, z zastrzeżeniem art. 11 ust. 2, na ten czas stopień dyplomatyczny.

2. Odwołanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ambasadora, o którym mowa w ust. 1, jest równoznaczne z odwołaniem w rozumieniu przepisów prawa pracy.

Art. 19. Ambasador w państwie przyjmującym, w zakresie swoich pełnomocnictw, w szczególności:

- 1) reprezentuje Rzeczpospolitą Polską,
- 2) chroni interesy Rzeczypospolitej Polskiej oraz jej obywateli, zgodnie z prawem międzynarodowym i prawem państwa przyjmującego,
- 3) uczestniczy w czynnościach przedstawicieli organów władzy publicznej w zakresie prowadzonych przez nich negocjacji i podejmowanych działań, zapewnia współdziałanie tych przedstawicieli, dba o zgodność ich czynności z założeniami polskiej polityki zagranicznej, a także udziela im pomocy i współdziała z nimi w zakresie ich zadań w stosunkach z państwem przyjmującym,
- 4) działa na rzecz promocji Polski, a zwłaszcza polskiej kultury, nauki i gospodarki,
- 5) udziela pomocy i współdziała w zakresie niezbędnym do wykonywania zadań przez członków służby zagranicznej oraz innych osób delegowanych do załatwienia określonych spraw w państwie przyjmującym,
- 6) nadzoruje działalność wszystkich placówek zagranicznych w państwie przyjmującym,
- 7) prowadzi rokowania z państwem przyjmującym,
- 8) popiera przyjazne stosunki między Rzeczpospolitą Polską a państwem przyjmującym,
- 9) zaznajamia się z warunkami, wydarzeniami i działalnością prowadzoną przez państwo przyjmujące i przekazuje właściwym organom władzy publicznej Rzeczypospolitej Polskiej informacje na ten temat.

Art. 20. Ambasador przy organizacji międzynarodowej, zwanej dalej „organizacją”, w szczególności:

- 1) reprezentuje Rzeczpospolitą Polską wobec organizacji,
- 2) utrzymuje łączność między Rzeczpospolitą Polską a organizacją,
- 3) prowadzi rokowania z organizacją i w ramach organizacji,
- 4) zaznajamia się z działalnością prowadzoną przez organizację i przekazuje właściwym organom władzy publicznej Rzeczypospolitej Polskiej informacje na temat jej działalności,

- 5) zapewnia udział Rzeczypospolitej Polskiej w pracach organizacji,
- 6) chroni interesy Rzeczypospolitej Polskiej, jej obywateli oraz polskich osób prawnych w stosunkach z organizacją,
- 7) popiera realizację celów i zasad organizacji przez współpracę z organizacją i w ramach organizacji,
- 8) uczestniczy, poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz w zakresie przedmiotu działalności organizacji, w czynnościach przedstawicieli organów władzy publicznej w zakresie prowadzonych przez nich negocjacji i podejmowanych działań, zapewnia współdziałanie tych przedstawicieli, dba o zgodność ich czynności z założeniami polskiej polityki zagranicznej, a także udziela im pomocy i współdziała z nimi w zakresie ich zadań w stosunkach z organizacją.

Art. 21. 1. Funkcje konsula wykonuje, wyznaczony przez dyrektora generalnego służby zagranicznej, członek personelu dyplomatyczno-konsularnego, który złożył egzamin konsularny.

2. Minister właściwy do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia, zakres egzaminu konsularnego oraz sposób jego przeprowadzania, uwzględniając możliwość powtarzania egzaminu, a także sposób powoływania członków komisji egzaminacyjnej oraz wysokość ich wynagrodzenia.

Art. 22. 1. Urzędem konsularnym kieruje konsul albo konsul honorowy, o którym mowa w przepisach określonych w art. 4 pkt 3.

2. Funkcje konsulów oraz tryb postępowania przed konsulem określają przepisy, o których mowa w art. 4 pkt 3.

Art. 23. 1. Placówki zagraniczne podlegają okresowej inspekcji wykonywanej na polecenie dyrektora generalnego służby zagranicznej.

2. Zakres i szczegółowy tryb kontroli określi, w drodze zarządzenia, minister właściwy do spraw zagranicznych, z uwzględnieniem organizacji służb kontrolnych, wymagań, jakie muszą spełniać kontrolujący, ich uprawnień w toku przeprowadzania czynności kontrolnych, a także dokumentów, jakie muszą posiadać kontrolujący, jak też uprawnień przysługujących w toku czynności kontrolnych kierującemu kontrolowaną placówką zagraniczną.

Rozdział 3

Prawa i obowiązki członków służby zagranicznej

Art. 24. 1. Stanowisko w służbie zagranicznej wyznacza i odwołuje ze stanowiska dyrektor generalny służby zagranicznej.

2. Jeżeli wyznaczenie stanowiska pociąga za sobą zmianę miejsca pobytu członka służby zagranicznej, wyznaczenie stanowiska następuje z wyprzedzeniem

nie krótszym niż 3 miesiące, chyba że na skrócenie tego okresu członek służby zagranicznej wyraził zgodę lub jeśli za skróceniem okresu przemawiają szczególnie potrzeby służby zagranicznej.

Art. 25. 1. Przeniesienia, o którym mowa w art. 51 ustawy o służbie cywilnej, urzędnika służby cywilnej do służby zagranicznej dokonuje Szef Służby Cywilnej w porozumieniu z dyrektorem generalnym służby zagranicznej.

2. Przeniesienie, o którym mowa w art. 52 ust. 2 ustawy o służbie cywilnej, urzędnika służby cywilnej do służby zagranicznej następuje na wspólny wniosek Szefa Służby Cywilnej i dyrektora generalnego służby zagranicznej.

Art. 26. 1. Dyrektor generalny służby zagranicznej, jeżeli przemawia za tym szczególna potrzeba służby zagranicznej, może przenieść członka personelu dyplomatyczno-konsularnego w stan nieczynny; przepisy art. 57 ustawy o służbie cywilnej stosuje się odpowiednio, z tym że czynności Szefa Służby Cywilnej wykonuje dyrektor generalny służby zagranicznej.

2. O przeniesieniu członka personelu dyplomatyczno-konsularnego w stan nieczynny, przedłużeniu okresu pozostawania w stanie nieczynnym oraz wezwaniu i podjęciu wykonywania obowiązków służbowych przez członka tego personelu — dyrektor generalny służby zagranicznej powiadamia Szefa Służby Cywilnej.

Art. 27. 1. Wynagrodzenie członków służby zagranicznej składa się z wynagrodzenia określonego dla członków korpusu służby cywilnej, z tym że członkom personelu dyplomatyczno-konsularnego przysługuje dodatek służby zagranicznej z tytułu posiadanego stopnia dyplomatycznego.

2. Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw zagranicznych, po zasięgnięciu opinii Szefa Służby Cywilnej, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) stanowiska w służbie zagranicznej, w tym stanowiska kierownicze w służbie zagranicznej, a w ich ramach stanowiska obsadzone w drodze konkursu — z uwzględnieniem porównywalności stanowisk pracy personelu dyplomatyczno-konsularnego ze stanowiskami w służbie cywilnej oraz stanowiska personelu pomocniczego i personelu obsługi — z uwzględnieniem specyfiki zadań wykonywanych na tych stanowiskach,
- 2) mnożniki do ustalenia wynagrodzenia zasadniczego członków korpusu służby zagranicznej,
- 3) mnożniki dodatku służby zagranicznej,
- 4) mnożniki dodatku z tytułu zajmowania stanowiska kierowniczego w ramach personelu dyplomatyczno-konsularnego

— kierując się specyfiką i charakterem zadań służby zagranicznej.

Art. 28. 1. O stanowiska obsadzone w drodze konkursu może ubiegać się członek personelu dyplomatyczno-konsularnego lub osoba, która spełnia wymagania określone w art. 12 ust. 1 pkt 2—5 oraz inne warunki sformułowane w ogłoszeniu o konkursie.

2. Konkursy na stanowiska, o których mowa w ust. 1, przeprowadza dyrektor generalny służby zagranicznej, z wyłączeniem konkursu na stanowisko dyrektora generalnego służby zagranicznej, który przeprowadza Szef Służby Cywilnej z udziałem wyznaczonych przez ministra właściwego do spraw zagranicznych członków personelu dyplomatyczno-konsularnego posiadających stopnie dyplomatyczne nie niższe niż radca.

3. W celu przeprowadzenia konkursu dyrektor generalny służby zagranicznej powołuje zespół konkursowy. W skład zespołu konkursowego wchodzi: dyrektor generalny służby zagranicznej, trzech członkowie personelu dyplomatyczno-konsularnego wyznaczeni przez dyrektora generalnego służby zagranicznej oraz trzech przedstawiciele Szefa Służby Cywilnej.

4. Konkursy na stanowiska, o których mowa w ust. 1, ogłasza się w Biuletynie Służby Cywilnej, w ministerstwie obsługującym ministra właściwego do spraw zagranicznych oraz w placówkach zagranicznych, z co najmniej miesięcznym wyprzedzeniem przed otwarciem konkursu — powiadamiając o tym Szefa Służby Cywilnej.

Art. 29. 1. Warunki pracy w placówkach zagranicznych powinny zapewniać prawidłowe i godne wykonywanie zadań służby zagranicznej.

2. Członek służby zagranicznej wykonujący obowiązki służbowe w placówce zagranicznej może otrzymać, na swój pisemny wniosek, wynagrodzenie w walucie państwa przyjmującego.

3. Członkowi służby zagranicznej wykonującemu obowiązki służbowe w placówce zagranicznej przysługuje dodatek zagraniczny na pokrycie zwiększonych kosztów związanych z wykonywaniem obowiązków służbowych w placówce zagranicznej, uwzględniający poziom kosztów utrzymania w państwie przyjmującym.

4. Członkowi służby zagranicznej wykonującemu obowiązki służbowe w placówce zagranicznej zapewnia się:

- 1) nieodpłatne korzystanie z lokalu mieszkalnego odpowiedniego do sytuacji rodzinnej członka służby zagranicznej oraz częściowy zwrot kosztów jego eksploatacji,
- 2) pokrycie kosztów podróży przesiedleniowej, w tym przewozu mienia, oraz, raz na 2 lata, podróży urlopowej do kraju członka służby zagranicznej i członków jego rodziny, a także zwrot kosztów podróży i przewozu w przypadkach szczególnych i losowych,
- 3) zwrot uzasadnionych, udokumentowanych kosztów leczenia w państwie przyjmującym oraz kosz-

tów leczenia przebywających z nim stale za granicą członków rodziny,

- 4) zwrot opłat za naukę dzieci ze względu na szczególne warunki państwa przyjmującego, jeżeli nie mają one możliwości uczęszczania do bezpłatnej publicznej szkoły typu podstawowego lub średniego,
- 5) zasiłek adaptacyjny, na pokrycie kosztów zagospodarowania się w państwie przyjmującym,
- 6) ryczałt z tytułu używania do celów służbowych samochodów osobowych i motocykli niebędących własnością pracodawcy.

5. Ambasadorowi i konsulowi kierującemu urzędem konsularnym, którego małżonek przebywa wraz z nim na placówce zagranicznej i nie jest zatrudniony na podstawie art. 31 ust. 1, przysługuje dodatek na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania rodziny.

6. Do osób niepełnosprawnych wymagających stałej opieki członka służby zagranicznej stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące dzieci członka służby zagranicznej.

Art. 30. Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw zagranicznych, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wysokość i szczegółowe zasady przyznawania i wypłaty dodatku zagranicznego,
- 2) rodzaje, wysokość, tryb i szczegółowe zasady przyznawania świadczeń, o których mowa w art. 29 ust. 4 i 5

— uwzględniając funkcje dyplomatyczne lub konsularne na placówce, specyfikę państw przyjmujących i kierując się potrzebą zachowania warunków socjalno-bytowych porównywalnych do warunków posiadanych przez członków korpusu dyplomatycznego lub konsularnego innych państw, a także mając na względzie wypadki szczególne, takie jak związane ze zgonami lub innymi wyjątkowymi wydarzeniami rodzinnymi.

Art. 31. 1. Jeżeli wymagają tego szczególne potrzeby służby zagranicznej, małżonkowie oraz osoby pozostające ze sobą w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa oraz w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli mogą być, za zgodą dyrektora generalnego służby zagranicznej, zatrudnione w tej samej placówce zagranicznej, nawet gdyby powstał między nimi stosunek podległości służbowej.

2. Małżonek ambasadora albo konsula kierującego urzędem konsularnym nie może podejmować zatrudnienia poza granicami kraju w czasie pełnienia funkcji przez współmałżonka, z zastrzeżeniem ust. 1.

Art. 32. 1. Jeżeli wymagają tego potrzeby służby zagranicznej, członek służby zagranicznej wykonuje pracę poza normalnymi godzinami pracy, a w wyjątkowych przypadkach także w niedziele i święta, bez prawa do oddzielnego wynagrodzenia i prawa do czasu wolnego w zamian za czas przepracowany.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do członków służby zagranicznej będących kobietami w ciąży oraz do członków służby zagranicznej sprawujących pieczę nad osobami wymagającymi stałej opieki lub opiekujących się dziećmi w wieku do 8 lat, chyba że na taką pracę wyrażą oni zgodę.

3. Członek służby zagranicznej ma prawo do nieprzerwanego 11-godzinnego odpoczynku.

Art. 33. 1. Członek służby zagranicznej wykonujący obowiązki służbowe w placówce zagranicznej, jeżeli wymagają tego szczególne potrzeby służby zagranicznej, obowiązany jest wykonywać polecenia kierującego placówką niezwiązane z pełnioną funkcją.

2. Członek służby zagranicznej wykonujący obowiązki służbowe w placówce zagranicznej, jeżeli wymagają tego potrzeby służby zagranicznej, może być czasowo przeniesiony do innej placówki zagranicznej. Czas tego przeniesienia nie powinien przekraczać 6 miesięcy.

3. Członkowi personelu dyplomatyczno-konsularnego, w przypadku, o którym mowa w ust. 2, jeżeli czas przeniesienia przekracza 3 miesiące, przysługuje wynagrodzenie przewidziane dla stopnia dyplomatycznego lub funkcji dyplomatycznej, na których okresowo wypełnia obowiązki, jeżeli jest ono wyższe od dotychczasowego.

Art. 34. 1. Członkowi personelu dyplomatyczno-konsularnego po 10 latach pozostawania w służbie zagranicznej przysługuje urlop dodatkowy w wymiarze 6 dni roboczych, a po 20 latach — 12 dni roboczych.

2. Członkowi służby zagranicznej w okresie służby w placówce zagranicznej w miejscu o klimacie szczególnie szkodliwym dla zdrowia przysługuje, w okresie służby w tej placówce, urlop dodatkowy w wymiarze 5 dni roboczych rocznie.

3. Minister właściwy do spraw zagranicznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia, wykaz miejsc o klimacie szczególnie szkodliwym dla zdrowia przebywających w nich na placówkach zagranicznych członków służby zagranicznej.

Art. 35. 1. Do urlopu wypoczynkowego członka służby zagranicznej wykonującego obowiązki służbowe w placówce zagranicznej nie wlicza się przypadających w tym okresie dni niebędących dniami pracy w państwie przyjmującym.

2. Członkowi służby zagranicznej, wykonującemu obowiązki służbowe w placówce zagranicznej, jeżeli przemawia za tym interes służby zagranicznej, może być, za jego zgodą, udzielony urlop wypoczynkowy łącznie za 2 lata kalendarzowe, zamiast dwóch corocznych urlopów wypoczynkowych.

Art. 36. 1. Członek służby zagranicznej nie może podejmować zatrudnienia lub wykonywać innych zajęć

zarobkowych bez pisemnej zgody dyrektora generalnego służby zagranicznej.

2. Minister właściwy do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki:

- 1) ogłaszania przez członków służby zagranicznej prac naukowych i publicystycznych związanych ze stosunkami międzynarodowymi, a także rozpowszechniania w środkach masowego przekazu wiadomości dotyczących takich stosunków lub służby zagranicznej, w tym udzielania wywiadów i ogłaszania prac naukowych,
- 2) przyjmowania upominków i innych świadczeń o podobnym charakterze

— biorąc pod uwagę interes służby zagranicznej i tradycje w dyplomacji oraz zapewnienie rozwoju intelektualnego i naukowego członków służby zagranicznej.

Art. 37. 1. Członek służby zagranicznej za naruszenie obowiązków służbowych odpowiada dyscyplinarnie na zasadach określonych w przepisach o służbie cywilnej, z zastrzeżeniem ust. 2—4.

2. W służbie zagranicznej działa rzecznik dyscyplinarny służby zagranicznej, będący rzecznikiem dyscyplinarnym w rozumieniu przepisów o służbie cywilnej.

3. Do ambasadorów, o których mowa w art. 18 ust. 1, nie stosuje się przepisów art. 107 ust. 2 pkt 4—6 ustawy o służbie cywilnej.

4. W placówce zagranicznej postępowanie wyjaśniające może prowadzić zamiast rzecznika dyscyplinarnego służby zagranicznej członek personelu dyplomatyczno-konsularnego wyznaczony, na wniosek rzecznika, przez dyrektora generalnego służby zagranicznej.

Art. 38. 1. W celu przygotowania do służby zagranicznej osób nieposiadających stopnia dyplomatycznego ustanawia się odbywaną w ministerstwie obsługującym ministra właściwego do spraw zagranicznych aplikację dyplomatyczno-konsularną, trwającą rok i sześć miesięcy oraz obejmującą również służbę przygotowawczą w rozumieniu ustawy o służbie cywilnej, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Program aplikacji dyplomatyczno-konsularnej, w części nieobejmującej służby przygotowawczej, przygotowuje dyrektor generalny służby zagranicznej po zasięgnięciu opinii Szefa Służby Cywilnej.

3. W przypadku odbycia służby przygotowawczej aplikacja trwa rok i obejmuje jedynie program przygotowany przez dyrektora generalnego służby zagranicznej, o którym mowa w ust. 2.

Art. 39. 1. Aplikantem dyplomatyczno-konsularnym może zostać osoba, będąca obywatelem polskim, spełniająca wymagania określone w art. 12 ust. 1 pkt 3—5.

2. Nabór na aplikację jest otwarty oraz odbywa się w drodze konkursu. Konkurs ma na celu sprawdzenie poziomu wiedzy ogólnej i stopnia znajomości języka obcego u kandydatów oraz ich predyspozycji i przydatności do pracy w służbie zagranicznej, przy czym sprawdzenie wiedzy odbywane jest z zachowaniem zasady anonimowości.

3. Ogłoszenie o konkursie na aplikację zamieszcza w Biuletynie Służby Cywilnej dyrektor generalny służby zagranicznej, który konkurs organizuje i przeprowadza.

4. Minister właściwy do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Szefa Służby Cywilnej, szczegółowe zasady i tryb przeprowadzania konkursu, o którym mowa w ust. 2, z uwzględnieniem przeprowadzania testów, w tym testów psychologicznych, treści i formy wniosku o przyjęcie na aplikację dyplomatyczno-konsularną, z możliwością wykorzystania elektronicznych środków przekazu danych.

Art. 40. 1. Aplikację dyplomatyczno-konsularną organizuje i przeprowadza dyrektor generalny służby zagranicznej.

2. Dyrektor generalny służby zagranicznej może skrócić okres aplikacji dyplomatyczno-konsularnej lub zwolnić z obowiązku jej odbywania osobę spełniającą warunki, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3—5, której doświadczenie zawodowe w sferze stosunków zagranicznych gwarantuje fachowe wykonywanie obowiązków członka personelu dyplomatyczno-konsularnego służby zagranicznej.

Art. 41. 1. Aplikacja dyplomatyczno-konsularna kończy się egzaminem dyplomatyczno-konsularnym.

2. Celem egzaminu dyplomatyczno-konsularnego jest sprawdzenie wiedzy, kwalifikacji i posiadania predyspozycji niezbędnych do wykonywania obowiązków członka personelu dyplomatyczno-konsularnego.

3. Absolwent Krajowej Szkoły Administracji Publicznej oraz urzędnik służby cywilnej, spełniający wymogi, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3—5, a także osoba, o której mowa w art. 40 ust. 2, mogą przystąpić do egzaminu dyplomatyczno-konsularnego bez konieczności odbycia aplikacji dyplomatyczno-konsularnej.

4. Minister właściwy do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia, organizację aplikacji dyplomatyczno-konsularnej, sposób dokumentowania znajomości języków obcych oraz szczegółowe zasady i tryb dopuszczenia do egzaminu dyplomatyczno-konsularnego oraz zakres tego egzaminu, ze szczególnym uwzględnieniem sposobu powoływania członków komisji egzaminacyjnej, wysokości ich wynagrodzenia oraz sposobu przeprowadzania egzaminu dyplomatyczno-konsularnego, z zachowaniem zasady anonimowości przy sprawdzaniu wiedzy i z uwzględnieniem możliwości powtarzania egzaminu.

Rozdział 4

Przepisy szczególne

Art. 42. 1. W ministerstwie obsługującym ministra właściwego do spraw zagranicznych tworzy się środki specjalne, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, w celu wsparcia finansowania inwestycji i utrzymania placówek zagranicznych oraz finansowania wydatków wynikających z art. 27 i 29.

2. Środki specjalne tworzy się z następujących źródeł:

- 1) opłat z tytułu zryczałtowanych kosztów rzeczywistych za wykonywane czynności konsularne,
- 2) wpływów ze sprzedaży składników majątkowych placówek zagranicznych,
- 3) przychodów uzyskiwanych z najmu pokoi gościnnych, mieszkań i lokali służbowych w placówkach zagranicznych,
- 4) zwrotów w państwie przyjmującym placówkom zagranicznym kwot podatku od towarów i usług,
- 5) odsetek z tytułu wkładów i lokat na rachunkach bankowych placówek zagranicznych,
- 6) darowizn, spadków i zapisów.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw budżetu i ministrem właściwym do spraw zagranicznych, określi, w drodze rozporządzenia, tryb wydatkowania środków, a także rodzaj sprawozdawczości i tryb przekazywania danych o przychodach ze środków specjalnych oraz tryb przekazywania na rachunek środka specjalnego jego przychodów — biorąc pod uwagę uzyskiwanie przychodów w różnych walutach i w bankach różnych państw.

Art. 43. 1. Zamówienia publiczne, o wartości od ponad 3 000 euro do 200 000 euro składane przez placówkę zagraniczną na roboty budowlane, dostawy lub usługi wykonywane poza granicami kraju, wymagają uprzedniej zgody dyrektora generalnego służby zagranicznej, która określa również zakres uprawnień kierującego placówką zagraniczną przy udzielaniu zamówienia.

2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, warunki, jakim musi odpowiadać zamówienie, o którym mowa w ust. 1, oraz szczegółowy tryb wydawania i zakres zgody, a także zakres i sposób prowadzenia dokumentacji zamówienia — kierując się koniecznością zapewnienia ochrony interesów państwa przy wykonywaniu zamówienia, jak też zapewnienia kontroli prawidłowości udzielania zamówienia i wydatkowania środków na jego realizację z uwzględnieniem specyfiki i szczególnych obowiązków służby zagranicznej wykonywanej w placówkach zagranicznych.

Rozdział 5

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 44. W ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. — Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, z 1975 r.

Nr 45, poz. 234, z 1986 r. Nr 36, poz. 180, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1998 r. Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532 i z 2000 r. Nr 122, poz. 1322) w art. 1 dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Mężczyzna i kobieta, będący obywatelami polskimi przebywającymi za granicą, mogą zawrzeć małżeństwo przed konsulem lub przed osobą wyznaczoną do wykonywania funkcji konsula.”

Art. 45. W ustawie z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 86, poz. 953, Nr 98, poz. 1071 i Nr 123, poz. 1353) w art. 47 skreśla się wyrazy „urzędników służby dyplomatyczno-konsularnej oraz”.

Art. 46. W ustawie z dnia 13 lutego 1984 r. o funkcjach konsulów Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 9, poz. 34, z 1997 r. Nr 114, poz. 739, z 1998 r. Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268 i z 2001 r. Nr 42, poz. 475) wprowadza się następujące zmiany :

1) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Art. 2 .1. Konsulem może być mianowany ten, kto :

- 1) jest obywatelem polskim i korzysta z pełni praw publicznych,
- 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych,
- 3) jest nieskazitelnego charakteru oraz ze względu na posiadane kwalifikacje i praktykę zawodową daje rękojmię należytego wykonywania obowiązków służbowych, zgodnie z prawem i interesami Rzeczypospolitej Polskiej,
- 4) posiada tytuł magistra lub równorzędny,
- 5) nie był karany za przestępstwo popełnione z winy umyślnej,
- 6) spełnia inne wymogi określone w przepisach o pracownikach służby dyplomatyczno-konsularnej.

2. Jeżeli wymagają tego potrzeby służby, wykonywanie funkcji konsula można powierzyć osobie, która nie spełnia wymogów określonych w ust. 1 w pkt 4.”;

2) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Art. 9. Ilekroć w ustawie jest mowa o obywatelach polskich, odnosi się to, z wyłączeniem przepisów art. 11—13, 16, 23—26, odpowiednio do osób prawnych, instytucji i innych polskich jednostek organizacyjnych.”;

3) art. 12 i 13 otrzymują brzmienie:

„Art. 12. 1. Konsul, o ile nie zabrania tego prawo państwa przyjmującego, z urzędu podejmuje przed sądami lub innymi władzami tego państwa czynności niezbędne dla ochrony praw i interesów obywateli polskich, jeżeli z powodu nieobecności lub innej ważnej przyczyny nie mogą oni w odpowiednim czasie

bronić swoich praw i interesów ani nie ustanowili pełnomocników. O podjęciu tych czynności konsul zawiadamia niezwłocznie osobę zainteresowaną.

2. Konsul, za zgodą ministra właściwego do spraw zagranicznych i na podstawie udzielonego pełnomocnictwa, może zastępować lub zapewniać zastępstwo obywateli polskich przed sądami i innymi organami państwa przyjmującego w celu ochrony praw i interesów reprezentowanych osób, o ile nie zabrania tego prawo państwa przyjmującego.

3. Przyjęcie pełnomocnictwa konsul może uzależnić od dostarczenia dokumentów oraz wskazania innych dowodów i okoliczności potwierdzających istnienie wymagających ochrony praw i interesów obywatela polskiego, a ponadto od złożenia na piśmie zobowiązania do pokrycia poniesionych kosztów.

Art. 13. Konsul czuwa, aby obywatele polscy zatrzymani, aresztowani lub w inny sposób pozbawieni wolności w państwie przyjmującym mieli zapewnioną ochronę prawną i traktowanie zgodne z prawem tego państwa oraz z prawem i zwyczajami międzynarodowymi. W szczególności może podejmować następujące działania:

- 1) zwracać się do sądów i innych organów państwa przyjmującego o udzielenie informacji o przyczynach zatrzymania, aresztowania lub pozbawienia wolności w inny sposób, a zwłaszcza o zarzutach stawianych tym obywatelom,
- 2) odwiedzać tych obywateli oraz porozumiewać się z nimi w inny sposób,
- 3) na wniosek obywatela ułatwiać mu porozumiewanie się z rodziną i innymi osobami bliskimi.”;

4) art. 15 otrzymuje brzmienie:

„Art. 15. Konsul wykonuje czynności dotyczące zabezpieczenia i realizacji spadków lub innych należności przysługujących Skarbowi Państwa.”;

5) art. 22 otrzymuje brzmienie:

„Art. 22. Konsul wykonuje czynności konsularne na podstawie upoważnienia ministra właściwego do spraw zagranicznych, a w stosunku do czynności określonych w art. 19 ust. 1—3, art. 20 i 21 upoważnienia ministra właściwego do spraw zagranicznych wydanego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw sprawiedliwości.”;

6) w art. 23 w ust. 1:

- a) w pkt 2 kropkę zastępuje się przecinkiem,
- b) dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) wydaje zastępcze dokumenty podróży obywatelom innych państw oraz udziela wiz

uprawniających do wjazdu do innych państw.”;

7) art. 25 otrzymuje brzmienie:

„Art. 25. Konsul:

- 1) wydaje decyzje o przyjęciu oświadczenia w sprawie wyboru i odzyskania obywatelstwa polskiego,
- 2) wydaje decyzje w sprawie uznania za osobę pochodzenia polskiego w rozumieniu ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. Nr 106, poz. 1118 i z 2001 r. Nr 42, poz. 475),
- 3) przyjmuje od osób zamieszkałych w okręgu konsularnym podania o nadanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej obywatelstwa polskiego oraz podania o wyrażenie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego.”;

8) art. 28 otrzymuje brzmienie:

„Art. 28. 1. Konsul wykonuje funkcje w odniesieniu do statków podnoszących polską banderę oraz ich załóg, pasażerów i ładunków, a w szczególności:

- 1) kontroluje, czy statek jest uprawniony do podnoszenia bandery polskiej, oraz wystawia statkowi, który otrzymał polską przynależność, tymczasowe świadectwo polskiej przynależności statku,
- 2) przeprowadza inspekcje statku lub występuje z wnioskiem do organu administracji państwa, w którego porcie przebywa statek, o przeprowadzenie inspekcji lub przeglądów statku związanych z przedłużeniem ważności międzynarodowych świadectw,
- 3) przedłuża termin ważności dokumentów bezpieczeństwa statku i dokumentów dotyczących ochrony środowiska morskiego,
- 4) wydaje statkom o polskiej przynależności dokumenty przewidziane w odrębnych przepisach oraz przedłuża termin ich ważności,
- 5) wystawia książeczki żeglarskie oraz przedłuża termin ich ważności,
- 6) w razie uszkodzenia lub innego wypadku morskiego statku udziela pomocy w organizowaniu akcji ratowniczej oraz podejmuje czynności niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa uratowanych osób, jak również zabezpieczenia ich mienia oraz ładunku i mienia statku, a także interesów armatora polskiego,
- 7) przyjmuje protesty morskie oraz przesłuchuje kapitana i innych członków załogi, a także pasażerów na okoliczność wypadku morskiego,

- 8) uczestniczy przy wszelkich czynnościach podejmowanych na statku przez władze państwa przyjmującego związanych z zatrzymaniem, aresztowaniem lub pozbawieniem wolności w inny sposób członka załogi statku względnie pasażera albo zajęcia miejsca znajdującego się na statku,
  - 9) zapewnia opiekę i pomoc prawną członkom załogi statku w razie ich zatrzymania, aresztowania lub pozbawienia wolności w inny sposób, a także przy rozpatrywaniu przez sądy i organy administracyjne państwa przyjmującego spraw dotyczących tych osób,
  - 10) udziela pomocy członkom załogi statku pozostałym na lądzie z powodu choroby lub z innych przyczyn oraz umożliwia im powrót do Rzeczypospolitej Polskiej,
  - 11) podejmuje interwencje w razie dyskryminowania przez władze państwa przyjmującego statku lub członków jego załogi.
2. O czynnościach, o których mowa w ust. 1 pkt 1—3, konsul powiadamia polską instytucję klasyfikacyjną i urząd morski właściwy dla portu macierzystego statku.
3. Szczegółowy zakres funkcji, o których mowa w ust. 1, określają odrębne przepisy.”;
- 9) art. 30 otrzymuje brzmienie:
„Art. 30. Konsul odmówi wykonania czynności, która byłaby sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego.”;
- 10) dodaje się art. 32a w brzmieniu:
„Art. 32a. Konsul prowadzi, w szczególności w formie zapisu elektronicznego, rejestry spraw, rejestry czynności konsularnych, jak również inne rejestry określone odrębnymi przepisami i przetwarza umieszczone w nich dane osobowe na zasadach określonych w przepisach odrębnych.”

Art. 47. W ustawie z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (Dz. U. z 1998 r. Nr 119, poz. 773, z 1999 r. Nr 45, poz. 437, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 93, poz. 1027 i Nr 110, poz. 1167 oraz z 2001 r. Nr 56, poz. 580, Nr 76, poz. 813 i Nr 113, poz. 1208) w art. 6 w ust. 1:

- 1) w pkt 7 na końcu kropkę zastępuje się przecinkiem;
- 2) dodaje się pkt 8 w brzmieniu:
„8) udzielania zamówień o wartości od ponad 3 000 EURO do 200 000 EURO przez placówkę zagraniczną Rzeczypospolitej Polskiej na towary i usługi wykonywane poza granicami kraju, określonych w przepisach o służbie zagranicznej.”

Art. 48. W ustawie z dnia 20 grudnia 1996 r. o Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych (Dz. U. Nr 156, poz. 777) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 3 otrzymuje brzmienie:
„Art. 3. Szczegółowy zakres działania i organizację Instytutu określa statut Instytutu nadany, w drodze rozporządzenia, przez Prezesa Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw zagranicznych — z uwzględnieniem organizacji i funkcjonowania służby zagranicznej.”;
- 2) w art. 5 w ust. 2 wyrazy „Ministra Spraw Zagranicznych” zastępuje się wyrazami „ministra właściwego do spraw zagranicznych”;
- 3) w art. 6 w ust. 2 wyrazy „Minister Spraw Zagranicznych” zastępuje się wyrazami „minister właściwy do spraw zagranicznych”;
- 4) w art. 7:
  - a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Oddział zamiejscowy tworzy, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw zagranicznych, na wniosek Dyrektora Instytutu, po zasięgnięciu opinii Rady Instytutu — z uwzględnieniem możliwości zatrudnienia na terenie działania oddziału pracowników o odpowiednich kwalifikacjach.”,
  - b) w ust. 3 wyrazy „Ministra Spraw Zagranicznych” zastępuje się wyrazami „ministra właściwego do spraw zagranicznych”;
- 5) w art. 10 wyrazy „Minister Spraw Zagranicznych” zastępuje się wyrazami „minister właściwy do spraw zagranicznych”;
- 6) w art. 11:
  - a) wyrazy „Minister Spraw Zagranicznych” zastępuje się wyrazami „Minister właściwy do spraw zagranicznych”,
  - b) wyrazy „Ministrem Pracy i Polityki Socjalnej” zastępuje się wyrazami „ministrem właściwym do spraw pracy”,
  - c) kropkę zastępuje się myślnikiem i dodaje się wyrazy „kierując się charakterem zadań Instytutu.”;
- 7) w art. 12 wyrazy „Minister Spraw Zagranicznych” zastępuje się wyrazami „minister właściwy do spraw zagranicznych”.

Art. 49. W ustawie z dnia 9 stycznia 1997 r. — Kodeks celny (Dz. U. z 2001 r. Nr 75, poz. 802, Nr 89, poz. 972 i Nr 110, poz. 1189) w art. 190⁴ dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Warunek, o którym mowa w § 1 pkt 1, nie dotyczy członków służby zagranicznej.”

Art. 50. W ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 1999 r. Nr 49, poz. 483, Nr 70, poz. 778 i Nr 110, poz. 1255 oraz z 2001 r. Nr 102, poz. 1116 i Nr 111, poz. 1194) w art. 111 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- „1. Wyższą Komisję Dyscyplinarną powołuje Prezes Rady Ministrów.
2. W skład Wyższej Komisji Dyscyplinarnej wchodzi 15 członków powoływanych przez Prezesa Rady

Ministrów na okres 6 lat, w tym 12 członków powoływanych na wniosek Szefa Służby Cywilnej spośród urzędników służby cywilnej oraz 3 członków powoływanych przez dyrektora generalnego służby zagranicznej spośród członków personelu dyplomatyczno-konsularnego. Członkowie Wyższej Komisji Dyscyplinarnej pełnią swoje funkcje do czasu powołania ich następców.”

Art. 51. W ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o reparacji (Dz. U. Nr 106, poz. 1118 i z 2001 r. Nr 42, poz. 475) w art. 5 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Minister właściwy do spraw zagranicznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku o uznanie za osobę pochodzenia polskiego oraz szczegółowy tryb postępowania w sprawach wydawania przez konsula decyzji o uznaniu za osobę pochodzenia polskiego w rozumieniu ustawy.”

Rozdział 6

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 52. Ambasadorowie pełniący swoje funkcje w dniu wejścia ustawy w życie pełnią je na zasadach dotychczasowych do czasu odwołania w trybie określonym w Konstytucji.

Art. 53. 1. Z dniem wejścia ustawy w życie:

- 1) członkowie korpusu służby cywilnej zatrudnieni w Ministerstwie Spraw Zagranicznych stają się członkami służby zagranicznej,
- 2) osoby zatrudnione w placówkach zagranicznych, z wyłączeniem osób, o których mowa w art. 2 ust. 2, stają się członkami służby zagranicznej,
- 3) dyrektor generalny w Ministerstwie Spraw Zagranicznych staje się dyrektorem generalnym służby zagranicznej,
- 4) pracownicy oddelegowani lub wyznaczeni, w trybie określonym w przepisach odrębnych, do pracy w Ministerstwie Spraw Zagranicznych lub w placówkach zagranicznych, z dniem wejścia ustawy w życie, stają się członkami personelu dyplomatyczno-konsularnego zatrudnionymi na podstawie umowy o pracę w służbie zagranicznej; przepisy art. 54 stosuje się odpowiednio.

2. Z dniem wejścia ustawy w życie osoby, o których mowa w ust. 1 i art. 2 ust. 2, wykonują swoje obowiązki na dotychczasowych warunkach.

Art. 54. 1. Osobom zatrudnionym w Ministerstwie Spraw Zagranicznych i w placówkach zagranicznych, spełniającym wymagania określone w art. 12 ust. 1 pkt 4 i 5 oraz znającym przynajmniej jeden język obcy, odpowiednio dyrektor generalny służby zagranicznej lub minister właściwy do spraw zagranicznych, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia ustawy w życie, nada, z zastrzeżeniem ust. 4, stopień dyplomatyczny odpowiedni do zajmowanego stanowiska, biorąc pod uwagę stopień służbowy nadany na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 marca 1983 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowni-

ków służby dyplomatyczno-konsularnej (Dz. U. Nr 20, poz. 90), przy czym osoby, które przed zatrudnieniem w placówce zagranicznej nie były zatrudnione w Ministerstwie Spraw Zagranicznych stopień dyplomatyczny otrzymują na czas określony, do dnia odwołania z placówki zagranicznej.

2. Osoby wykonujące obowiązki służbowe w placówce zagranicznej wykonują je do czasu odwołania z placówki zagranicznej, pełniąc funkcje posiadane w dniu wejścia ustawy w życie.

3. Osobom, które w dniu wejścia w życie ustawy nie posiadają stopnia służbowego nadanego na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów, określonego w ust. 1, lub też nie spełniają wymagań określonych w art. 12 ust. 1 pkt 4 i 5 oraz nie znają języka obcego, dyrektor generalny służby zagranicznej wyznacza, z zastrzeżeniem ust. 4, stanowisko, przy czym osobom, które przed zatrudnieniem w placówce zagranicznej nie były zatrudnione w Ministerstwie Spraw Zagranicznych — dyrektor generalny służby zagranicznej wyznacza stanowisko na czas określony, do dnia odwołania z placówki zagranicznej.

4. Wyznaczenie stanowiska osobom, które nie spełniają wymogu określonego w art. 12 ust. 1 pkt 3, następuje na okres nie dłuższy niż 5 lat od dnia wejścia ustawy w życie.

Art. 55. W okresie 5 lat od dnia wejścia ustawy w życie określony w art. 12 ust. 1 pkt 1 wymóg odbycia aplikacji dyplomatyczno-konsularnej uważa się za spełniony także w przypadku, gdy doświadczenie zawodowe danej osoby w sferze stosunków zagranicznych gwarantuje fachowe wykonywanie obowiązków członka personelu dyplomatyczno-konsularnego służby zagranicznej.

Art. 56. Prowadzone z udziałem konsula postępowania w sprawach spadkowych, wszczęte i niezakończone do dnia wejścia ustawy w życie, toczą się według przepisów dotychczasowych.

Art. 57. Minister właściwy do spraw zagranicznych może wyrazić zgodę na utrzymanie zatrudnienia poza granicami kraju przez zatrudnionego w dniu wejścia w życie ustawy małżonka ambasadora albo małżonka konsula kierującego urzędem konsularnym.

Art. 58. Do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych, określonych w ustawie, nie dłużej jednak niż przez okres 2 lat od dnia wejścia ustawy w życie, zachowują moc przepisy rozporządzenia Rady Ministrów, o którym mowa w art. 54 ust. 1, i przepisy wykonawcze wydane na podstawie ustawy określonej w art. 4 pkt 4 — w zakresie niesprzecznym z niniejszą ustawą.

Art. 59. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, z tym że art. 42, w zakresie, w jakim dotyczy utworzenia środka specjalnego w celu wsparcia inwestycji i utrzymania placówek zagranicznych, oraz art. 43 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.